

Innhald

1	Bakgrunn, formål og avgrensning.....	3
2	DFØs myndigheit, interne retningslinjer og organisering	4
3	Unntakssøknader.....	5
3.1	Oversikt over unntakssøknader i 2018.....	5
3.2	Nærmare om unntakssøknadene	6
4	Førespurnader og tolkingsfråsegner.....	10
4.1	Oversikt over førespurnader i 2018	10
4.2	Tolkingsfråsegner og andre viktige fråsegner.....	13
5	Andre tiltak og erfaringar.....	16
5.1	Etatsstyring – kartlegging og utvikling av rettleingsmateriell på nett	16
5.2	Tiltak for betre verksemdsstyring	17
5.3	Etablering av internrevisjon	17
5.4	Tiltak for auka bruk av økonomiske data i styringa.....	18
5.5	Oppfølging etter evaluering av årsrapportering	18
5.6	Tilskottsforvaltning	19
5.7	Oppdatering av standard kontoplan for statlege verksemder.....	19
5.8	Forenklingar av dei statlege rekneskapsstandardane (SRS)	20
5.9	Forslag til regulering av mellomverande med statskassen og utlegg og utgiftsdeling	20
5.10	Innrapportert informasjon om bruk av rekneskapsprinsipp	20
5.11	Vidareutvikling av publiseringsløysinga Statsregnskapet.no	21
5.12	Rapportering for nettobudsjetterte verksemder til DFØ	21
5.13	Om Riksrevisjonens årlege revisjon og kontroll – for budsjettåret 2017	22
6.	Prioriteringar for regelverksforvaltninga i 2019	24
Vedlegg A.	Oversikt over unntakssøknader behandla i 2018	25
Vedlegg B.	Saksbehandlingstid.....	26

1 Bakgrunn, formål og avgrensing

Direktoratet for økonomistyring (DFØ) har på vegner av Finansdepartementet ansvaret for forvaltninga av økonomiregelverket og utgreiingsinstruksen.

Finansdepartementet har i tildelingsbrevet for 2019 gitt DFØ følgjande oppdrag:

DFØ skal utarbeide årlige rapporter til departementet om egen forvaltning av henholdsvis økonomiregelverket og utredningsinstruksen. Rapportene skal peke på eventuelle forhold av gjennomgående karakter som har kommet frem i Dokument 1 frå Riksrevisjonen for revisjonsåret 2017. Rapporten skal vidare orientere om strategisk viktige enkeltoppgaver for DFØ innanfor regelverksområdet i 2019. Rapportene skal sendes til departementet innen 31. mars 2019.

Formålet med den årlege rapporten om økonomiregelverket er å gi Finansdepartementet eit grunnlag for å vurdere DFØs forvaltning av økonomiregelverket det enkelte året. Forvaltningsoppgåvene går i hovudsak ut på å ta stilling til spørsmål om korleis økonomiregelverket skal forståast og tolkast, behandle unntakssøknader, vidareutvikle og foreslå endringar i regelverket og å utarbeide og tilby kompetansetenester for statlege verksemdar.

I kapittel 2 er ein omtale av organisatoriske rammer, interne retningslinjer og organisering knytte til DFØs arbeid med regelverkssaker. Kapittel 3 og 4 inneheld ei samla oversikt over og går gjennom

- søknader om unntak frå økonomiregelverket som DFØ har behandla i 2018
- førespurnader frå departement og statlege verksemdar om fortolking og forståing av økonomiregelverket

Kapittel 5 inneheld ei oversikt over enkelte tema og erfaringar som er relevante for vidareutviklinga av økonomiregelverket, korleis verksemdene etterlever regelverket, og DFØs kompetansetilbod. I kapittel 6 samanfattar vi prioriteringane våre for regelverksforvaltninga i 2019.

Regelverksrapporten om økonomiregelverket blir gjennomgått i eit årleg fagmøte med Finansdepartementet og blir deretter publisert på dfo.no. Her er [rapporten frå i fjor](#).

2 DFØs myndigheit, interne retningslinjer og organisering

DFØ forvaltar økonomiregelverket på grunnlag av delegert myndigheit i instruks frå Finansdepartementet til direktøren datert 20. oktober 2014. DFØs fullmakter er òg omtalte i fleire av dei faste rundskriva frå Finansdepartementet til statsforvaltninga og går fram av tildelingsbrevet til DFØ. Departementet fastset prinsipp og standardar og tek avgjerder i prinsipielle saker.

DFØ er ekspertorganet til staten innanfor statleg styring, og vi leverer lønns- og rekneskapstenester til statlege verksemder. DFØs forvaltning av økonomiregelverket er organisert i Forvaltnings- og analyseavdelinga. Rekneskapsavdelinga leverer rekneskapstenester til statlege verksemder, mens Lønnsavdelinga leverer lønnstenester. Dei to sistnemnde avdelingane svarer blant anna på førespurnader frå kundar. Dette er hovudsakleg konkrete spørsmål relaterte til rekneskaps- og lønnsbehandling, men dei kan òg vere førespurnader om forståing og oppfølging av økonomiregelverket generelt. Forvaltnings- og analyseavdelinga svarer på spørsmål frå statlege verksemder om økonomiregelverket som er av meir prinsipiell karakter.

DFØs behandling av unntakssøknader og førespurnader er lagd opp i tråd med dokumenterte interne retningslinjer og rutinar for å sikre god kvalitet, dokumentasjon og effektivitet. DFØ tek imot dei fleste førespurnadene til e-postadressa postmottak@dfo.no.

3 Unntakssøknader

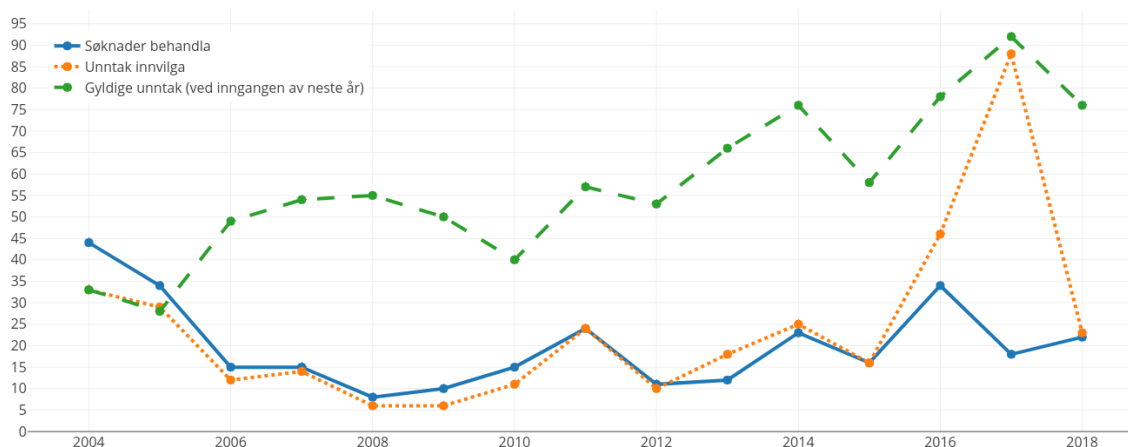
Kapittel 3 inneheld ein omtale av DFØs behandling av unntakssøknader. DFØs saksbehandlingstid for unntakssøknader og førespurnader er samanfatta i vedlegg B. Alle gjeldande unntakssøknader er publiserte på dfo.no.

3.1 Oversikt over unntakssøknader i 2018

I 2018 behandla DFØ til saman 22 unntakssøknader frå eitt eller fleire punkt i føresegnar om økonomistyring i staten («føresegnene») og/eller tilhøyrande rundskriv. Dette var fire fleire unntakssøknader enn året før.

Figur 1 summerer opp talet på søknader som er behandla, talet på innvilga unntak og talet på gyldige unntak i perioden 2004 til 2018. Når DFØ innvilgar unntak frå føresegnene, gjeld dei som hovudregel i fem år. Unntak kan òg bli gitte for ein kortare periode eller er uavgrensa i tid, det vil seie er varige unntak. Ein søknad kan gi fleire unntak, og DFØ gav til saman 23 unntak i 2018. Ved inngangen til 2019 var det til saman 76 gjeldande unntak frå økonomiregelverket. Ei komplett oversikt over unntakssøknadene behandla i 2018 ligg i vedlegg A.

Figur 1: Talet på søknader behandla, talet på innvilga unntak og talet på gyldige unntak i perioden 2004 til 2018¹

Tabell 1 på neste side gir ei oversikt over talet på unntakssøknader som er behandla i åra 2014 til 2018, fordelt per departement.

¹ Det høge talet på unntak innvilga ein periode skriv seg frå at det i 2017 blei gitt unntak for rekneskapsåra 2016, 2017 og for 2018 for alle verksemdar i universitets- og høyskolesektoren (22 verksemdar per søknad).

Tabell 1: Talet på unntakssøknader som er behandla dei fem siste åra, fordelt per departement

Departement	2018	2017	2016	2015	2014
Arbeids- og sosialdepartementet	-	2	5	3	4
Barne- og likestillingsdepartementet	-	1	1	-	-
Finansdepartementet	-	-	2	-	5
Forsvarsdepartementet	-	-	4	-	1
Helse- og omsorgsdepartementet	1	-	1	1	1
Justis- og beredskapsdepartementet	1	2	2	1	1
Klima- og miljødepartementet	1	1	-	-	-
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	2	2	4	1	2
Kulturdepartementet	-	-	1	1	-
Kunnskapsdepartementet	10	5	4	4	5
Landbruks- og matdepartementet	2	2	1	-	-
Nærings- og fiskeridepartementet	3	1	3	3	3
Olje- og energidepartementet	1	1	3	1	1
Samferdselsdepartementet	1	1	2	1	-
Utanriksdepartementet	-	-	-	-	-
Sum tal på søknader behandla	22	18	33	16	23
Sum tal på innvilga unntak	23	80	46	16	25

Av dei 23 unntaka som DFØ innvilga i 2018, var det 13 unntak frå krav til betalingsformidling (føresegnene punkt 3.7 med underpunkt og rundskriv R-105 *Bruk av betalingskort i statlige virksomheter ved anskaffelse av varer og tjenester*). Dette er meir enn halvparten av alle unntakssøknadene som blei behandla i 2018.

Det blei gitt fem unntak frå krava i standard kontoplan, eitt unntak for bokføring, eitt unntak frå krav til årsrekneskap, eitt unntak frå statlege rekneskapsstandardar (SRS), eitt unntak frå krav til årsrapport og eitt unntak frå krav om organisering av økonomioppgåver. To søknader blei avslåtte. For to søknader viste det seg å ikkje vere behov for unntak frå krava i økonomiregelverket. Ytterlegare to søknader blei mottekne i 2018, men blei ikkje ferdig behandla før årsskiftet. Dei er ikkje inkluderte i talet på søknader behandla.

3.2 Nærmare om unntakssøknadene

Nedanfor går vi gjennom unntakssøknadene frå 2018. Unntakssøknader og tilhøyrande svarbrev frå DFØ for innvilga gjeldande unntak er publiserte på dfo.no.

Unntak frå krav til standard kontoplan, dei statlege rekneskapsstandardane, årsrekneskap og bokføring

Kunnskapsdepartementet (KD) søkte om at *Universitetet i Oslo (UiO)* og *Universitetet i Bergen (UiB)* skal få bruke konto 195 *Bankinnskudd – for oppgjørskonto og arbeidskonto – inn og ut (bruttobudsjetterte virksomheter)* i standard kontoplan for statlege verksemdar. Søknaden gjaldt tilgang for dei to nettobudsjetterte verksemdene til å bruke ein konto i standard kontoplan som er øyremerkte bruttobudsjetterte verksemdar. Standard kontoplan inneheld berre ein konto for bankinnskott innanfor konsernkontoordninga for nettobudsjetterte verksemdar. KD grunn gav unntakssøknaden med at UiO og UiB kvar for seg har fleire bankkontoar enn det er plass til på

Unntakssøknader

---

konto 196 *Bankinnskudd – for oppgjørskonto og arbeidskonto (nettobudsjetterte virksomheter)*. DFØ innvilga universiteta unntak, da det blei vurdert at eit slikt unntak ikkje er i strid med formålet med standard kontoplan.

Landbruks- og matdepartementet (LMD) søkte unntak frå standard kontoplan for statlege verksemdar på vegner av *Veterinærinstituttet (VI)* og *Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)*. LMD søkte om unntak for bokføring og presentasjon av varekostnader i prosjekt og for å kunne føre prosjektrelaterte kostnader knytte til løyving-, tilskotts- og oppdragsprosjekt som varekostnader i kontoklasse 4 *Varekostnad*. Standard kontoplan skal forståast slik at kontoklasse 4 *Varekostnad* skal brukast til varer og tenester som er innkjøpte for vidaresal. Av den grunnen skal ikkje kostnader knytte til prosjekt som er finansierte av løyving eller inntekt frå tilskott og overføringar, først i kontoklasse 4. DFØ la til grunn at dette var eit spørsmål av prinsipiell karakter om bruk av standard kontoplan. Standard kontoplan for statlege verksemdar er ein artskontoplan. Dette inneber at kostnader skal bokførast på den kontoen kostnaden høyrer til basert på arten. DFØ gav ikkje NIBIO og VI unntak frå standard kontoplan.

Samferdselsdepartementet søkte om unntak frå standard kontoplan for statlege verksemdar for *Statens vegvesen* slik at dei kan bokføre og rapportere til statsrekneskapen på konto 220 *Reservert ut rekneskapsåret 2018*. Søknaden blei grunnlagt med at det er svært viktig å ha god oversikt over dei forskotta til veganlegg som eksisterer i dag. Statens vegvesen søkte òg om unntak til å bokføre og rapportere til statsrekneskapen på konto 230 *Reservert for rekneskapsåra 2017 til 2020*. Dei ønskjer å bruke denne kontoen i samband med fylkesvegerekneskapen. DFØ gav Statens vegvesen unntak frå standard kontoplan og godkjende å bokføre og rapportere på konto 220 og 230 som er reserverte. Ved vurderinga la DFØ vekt på at Statens vegvesen hadde behov for noko lengre tid for å leggje om i økonomisystemet sitt, og på at dette omleggingsarbeidet blir svært omfattande. DFØ la òg vekt på at bruk av konto 230 ikkje gjer informasjonsgrunnlaget for styring i verksemda eller departementsstyringa av Statens vegvesen dårlegare.

Nærings- og fiskeridepartementet søkte på vegner av *Sjøfartsdirektoratet* om unntak frå mal om oppstillinga av løyvingssrapporteringa i årsrekneskapen. DFØ innvilga unntak frå føresegnene punkt 3.4.3.2 siste ledd slik at Sjøfartsdirektoratet ved oppstilling av løyvingssrapporteringa kan bruke hjelpekolonnar. Størstedelane av Sjøfartsdirektoratets gebyr (løyvd på kapittel 3910 post 01, 04 og 86) er det Statens innkrevjingssentral, som har belastningsfullmakt på dette inntektskapitlet, som krev inn. DFØ har tidlegare innvilga unntak som inneber presentasjon av hjelpekolonnar for Justervesenet, Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet. DFØ vurderer at å leggje til ein hjelpekolonne som tilleggsinformasjon ikkje påverkar informasjonen i den standardiserte oppstillinga av løyvingssrapporteringa. Oppstillinga vil framleis kunne samanliknast på tvers av statlege verksemdar, samtidig som hjelpekolonnen gir relevant informasjon til lesaren av rekneskapen.

DFØ gav *Husbanken* unntak frå føresegnene punkta 4.4.2, 3.3.2 og 4.4.3 bokstav e), slik at Husbanken ikkje behøver å bokføre som leverandørgjeld kvar enkelt faktura som vedkjem 2018, men som har betalingsfrist i 2019. Unntaket gjeld for rekneskapsåret 2018. Unntaket føreset at periodiseringar av inngåande fakturaer som vedkjem 2018, blir bokførte, slik at resultatrekneskapen viser riktig kostnad. Det er vidare føresett at periodiseringane som vedkjem dei inngåande fakturaene, blir presenterte som leverandørgjeld i årsrekneskapen.

Unntak frå konsernkontoordninga eller andre føresegner om betalingsformidling

Det blei innvilga ni unntak frå kravet til bruk av konsernkontoordninga i staten (føresegnene punkt 3.7.1), tre unntak frå krav til overføring av betalingsoppdrag (føresegnene punkt 3.7.3) og eitt unntak frå Finansdepartementets rundskriv R-105 *Bruk av betalingskort i statlige virksomheter ved anskaffelse av varer og tjenester*.

Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Nord universitet, Høgskolen i Innlandet, Høgskolen på Vestlandet, Høgskolen i Østfold, OsloMet og Meteorologisk institutt er alle innvilga unntak frå konsernkontoordninga for å kunne bruke kontantkort. Eksempelvis er *Høgskolen på Vestlandet* innvilga unntak frå føresegnene punkt 3.7.1 slik at dei kan etablere ei kontantkortordning for utanlandske studentar i kortare periodar før dei får tildelt D-nummer. Unntaket blei gitt med grunnlag i at mottakarane av utbetalingane ikkje kan få oppretta ein bankkonto i denne perioden.

DFØ forlengde *Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU)* sitt unntak frå føresegnene punkt 3.7.1 slik at SIU kan halde på valutakontoen i EUR i tilknytning til prosjekta Nordplus Horisontal og Norden Russland. Valutakontoen skal brukast til forvaltning av midlar for Nordisk ministerråd. Unntaket blei gitt på grunnlag av at SIU forvaltar midlar som koordinator for prosjekta i valuta og har inn- og utbetalningar i den valutaen prosjektmidlane er gitte i.

DFØ gav *Universitet i Agder (UiA)* unntak frå føresegnene punkt 3.7.1 slik at UiA kan halde på valutakontoen i EUR. Unntaket blei gitt på grunnlag av at verksemda har ei utanlandsavdeling som er tilknytt lokale bankar for å gjennomføre betalingsformidlinga. DFØ la vekt på at valutakontoen er nødvendig for å gjennomføre lokale ut- og innbetalningar knytte til drifta av studiestaden Metochi i Hellas, som blir driven av UiA. DFØ gav òg unntak frå føresegnene punkt 3.7.3.2 slik at UiA kan produsere og overføre betalingsoppdrag til banken utan bruk av økonomisystemet ved utbetalningar frå valutakontoen.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) søkte om unntak frå konsernkontoordninga, slik at *Havforskningsinstituttet* kan halde på valutakontoen i EUR utanfor konsernkontosystemet. Havforskningsinstituttet har ei koordinatorrolle i EU-prosjekt, og NFD har opplyst at behovet for valutakonto vil vare ved. I føresegnene punkt 3.6.3 *Forvaltning av midler for virksomheter med koordinatorfunksjon* går det fram at verksemda kan oppbevare EU-midlar på valutakonto. Havforskningsinstituttet har derfor ikkje behov for unntak frå konsernkontoordninga.

Helse- og omsorgsdepartementet har søkt for *Helfo* om å få opprette bankkonto utanfor konsernkontoordninga for tilsettdriven kantine. Det går fram av søknaden at midlane til drifta av kantinen berre er innskott frå tilsette sjølve og ikkje består av tilskott frå Helfo som arbeidsgivar. Etter DFØs vurdering er det derfor neppe naturleg å sjå på midlane til drifta av kantinen som statlege midlar. Midlar som ikkje blir sette på som statlege, skal haldast utanfor konsernkontoordninga. Det var derfor ikkje behov for unntak frå økonomiregelverket.

Nord universitet (NU) er gitt unntak frå føresegnene punkt 3.7.3.2 for sikring av betalingsoppdrag med EU-betalningar som blir sende fram på ISO20022-formatet. NU ønskjer å unngå investeringar i ei ny mellombels sikkerheitsløysing for EU-betalningar fram til ny kommunikasjons- og sikkerheitsløysing, enhanced Peppol eDelivery, er på plass. Unntaket gjer at NU kan sende betalingsoppdrag med EU-betalningar på fil utan forsegling. Unntaket gjeld så lenge det er behov for å sende EU-betalningar utan forsegling til banken, men ikkje utover 31. desember 2019.

DFØ har vidareført *Eksportkreditt Norge AS* sine unntak frå føresegnene punkt 3.7.3.2 *Produksjon og overføring av betalingsoppdrag* og punkt 3.7.3.3 *Autorisasjon av betalingsoppdrag*. Unntaka

Unntakssøknader

---

gjør at Eksportkreditt ved behov kan bruke reserveløysingar for å utbetale lån frå arbeidskonto og valutakontane til lånemottakar.

DFØ har gitt *Politidirektoratet* unntak frå avgrensinga i rundskriv R-105 om tilgang til å heve kontantar med verksemdskortet. Unntaket er gitt slik at Politi- og lensmannsetaten kan bruke kredittkort med bedriftsansvar (verksemdskort) til uttak av kontantar. Uttaka er knytte høvesvis til visse hasteoppdrag for Kripos og til utbetalingar frå Politiets utlendingseining til å dekkje reiseutgifter i framkomstlandet for personar med negativt vedtak på asylsøknaden ved reise ut av landet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet søkte for *Statens kartverk* om unntak knytte til Primarsamarbeidet. Det vil gjelde følgjande forhold:

- Kartverket har tidlegare fått unntak for å opprette og bruke valutakonto for betalingsstraumar knytte til sal av utanlandske elektroniske sjøkart (ENC-ar) gjennom Primarsamarbeidet. Sal av norske ENC-ar gjennom Primarsamarbeidet skjer òg med fakturering og betaling i USD. DFØ innvilga søknaden om unntak for bruk av valutakonto for dette òg.
- DFØ oppfatar at fullmakta DFØ har for å gi unntak frå føresegnene, ikkje omfattar tilgang til å tillate rekneskapsføring på andre kapittel og postar enn det som følgjer av statsbudsjettet Stortinget har vedteke. DFØ innvilga derfor ikkje søknaden om slikt unntak for Primarsamarbeidet.
- Slik DFØ vurderer det, er det ikkje behov for unntak frå føresegnene for å kunne overføre eit beløp frå konsernkontoen til valutakontoen knytt til manglande utbetaling av utgift i 2018 og innbetalt «cost coverage», som skal brukast til utvikling i 2019.

Andre unntak frå økonomiregelverket – fire varige unntak

Olje- og energidepartementet søkte for *Petoro / Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomhet (SDØE)* om permanente unntak for fire tidlegare innvilga unntak frå føresegnene. DFØ gav Petoro varige unntak frå

- kravet til separat årsrapport for SDØE, men ikkje unntak frå kravet til kva for seks delar den felles årsrapporten for Petoro og SDØE skal bestå av. Det blei gitt unntak frå kravet til å setje namn på årsrapporten del I dersom Petoro finn det mest formålstenleg å la årsmeldinga frå styret òg inngå i dette punktet. Dersom det blir oppfatta som mest formålstenleg å la årsmeldinga frå styret inngå som ein eigen del VII i årsrapporten, i staden for at denne blir teken inn som ein separat del av del I, blir det gitt unntak frå kravet til at ein årsrapport berre skal bestå av seks delar.
- kravet om å bruke standard kontoplan
- kravet om å utarbeide verksemdsrekneskapen for SDØE etter SRS
- føresegnene punkt 4.5 om organisering av økonomioppgåver slik at Petoro kan bruke ei ekstern, ikkje-statleg verksemd i samband med rekneskapstenester, transaksjonsbehandling og applikasjonsforvaltning for SDØE

4 Førespurnader og tolkingsfråsegner

Kapittel 4 inneheld ein omtale av DFØs svar på førespurnader om krava i økonomiregelverket. Vi gir først ei oversikt og kort samanfatting av omfanget fordelt på dei ulike fagområda i regelverket. Deretter går vi gjennom tolkingsfråsegner og andre viktige fråsegner frå 2018.

DFØs saksbehandlingstid for unntakssøknader og førespurnader er samanfatta i vedlegg B.

4.1 Oversikt over førespurnader i 2018

Tabell 2 under gir ei oversikt over talet på førespurnader som DFØ har svart på frå 2014 til 2018. Førespurnadene er kategoriserte etter kva tema i føresegnene dei sorterer under.

Talet på førespurnader til Forvaltnings- og analyseavdelinga var i 2018 færre enn i dei tre føregåande åra. Vi antek at dette kjem av at det ikkje har vore nokon endringar i regelverket det siste året, og av at DFØ tilbyr og gjennomfører kurs, fagdagar og nettverk for kundar og statlege verksemdar.

Tabell 2: Talet på førespurnader som har fått svar dei fem siste åra, inndelte etter føresegner om økonomistyring i staten (kapittel/punkt)

Tema	2018	2017	2016	2015	2014
Styring (1–2, 4.5)	80	124	24	33	22
Felles standardar og prinsipp (3)	119	246	231	313	207
Bokføring, dokumentasjon, oppbevaring (4)	43	30	26	28	24
Lønn, anskaffingar og inntekter (5)	7	7	21	13	21
Tilskott, stønader og garantiar (6–8)	41	33	16	16	16
Anna	11	34	11	10	9
Sum tal på førespurnader	301	474	329	413	299

Styring (føresegnene kapittel 1–2 og punkt 4.5)

DFØ tok i 2018 imot ei stor mengd førespurnader om rådgivingsoppdrag og eksterne presentasjonar. Etterspurnaden handlar hovudsakleg om støtte i form av rådgiving, kurs, verksemdstilpassa kurs og dialog der intensjonar, rammer og krav i økonomiregelverket blir klargjorde og formidla. DFØ fekk færre førespurnader i form av skriftlege spørsmål om styring. I tabellen over der talet på førespurnader innan temaet styring er samanfatta, har DFØ derfor valt å ta med nokon førespurnader om rådgivingsoppdrag òg.

Ein stor del av førespurnadene var knytt til mål- og resultatstyring og etatsstyring i tillegg til internkontroll og internrevisjon. Vi fekk òg nokon førespurnader som handla om gevinstrealisering og evaluering. På internrevisjonsområdet fekk vi eksempelvis førespurnader om kven som er omfatta av Finansdepartementets rundskriv R-117 *Internrevisjon i statlige virksomheter*.

Førespurnadene om etatsstyring er, med unntak av nokon omgrepsavklaringar, ikkje direkte knytte til forståinga av krava i regelverket. Førespurnadene var hovudsakleg retta mot praktiseringa av mål- og resultatstyring generelt og i forlenginga av det til ønske om gjennomgang av innhaldet i

utkast til tildelingsbrev og årsrapport spesielt. Det er òg nokon førespurnader frå departement om gjennomgang av det interne rettleiings- eller opplæringsmateriellet deira knytt til etatsstyring.

Det var generelt ein auke i førespurnader frå departement (unnateke om etatsstyring). Eksempel er for sektorspesifikke rettleingar relaterte til etatsstyring slik som *Arbeids- og sosialdepartementets veileder om etatsstyring av IKT* og Kommunal- og moderniseringsdepartementets initiativ til rettleiing om etatsstyring av korleis underliggjande verksemder arbeider med informasjonssikkerheit.

Felles standardar og prinsipp (kapittel 3)

Standard kontoplan for statlege verksemder (føresegnene punkt 3.3.3 og rundskriv R-102)

Det har i 2018 vore større variasjon enn tidlegare i temaa knytte til standard kontoplan for statlege verksemder. Totalt sett har DFØ teke imot færre førespurnader om standard kontoplan, men dei var meir komplekse, og fleire handlar i større grad om eigenarten til verksemda og er derfor berre relevante for ei verksemd. Fleire av førespurnadene er relevante i arbeidet med den årlege oppdateringa av standard kontoplan og i tilhøyrande rettleiingsnotat når desse er relevante for fleire verksemder.

Årsrekneskap (føresegnene punkt 3.4 og R-115)

Fleire av spørsmåla om årsrekneskap var i 2018 knytte til løyvingsrapporteringa og tilhøyrande note B *Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år*. Fleire av spørsmåla tek opp korleis mottekne belastningsfullmakter skal presenterast i løyvingsoppstillinga og note B. Mottekne belastningsfullmakter skal ikkje presenterast i kolonnen *Samlet tildeling* i løyvingsrapporteringa. Det som er utgiftsført på mottekne belastningsfullmakter, skal visast i kolonnen *Regnskap* ettersom mottekne belastningsfullmakter blir bokførte og rapporterte til statsrekneskapen av verksemda som tek imot fullmakta. Kolonnen for meir-/mindreutgifter skal ikkje fyllast ut for mottekne belastningsfullmakter. I 2018 er vi blitt merksame på at det er uklart korleis gitte og mottekne belastningsfullmakter på inntektskapittel skal presenterast i note B. Derfor har DFØ i ein oppdatert rapporteringspakke for årsrekneskapen 2018 vist dette tydelegare. Omtalen av note B på DFØs nettsider er òg oppdatert slik at det skal vere betre forklart for verksemdene.

Eit departement har etterspurt ein kolonne i note B spesielt for departement som viser mindreutgift /meirutgift knytt til tildelingsbrev. Dette er aktuelt for departementa når dei gir frå seg delar av midlane på sine kapittel til ei verksemd. DFØ vil vurdere om dette skal takast inn i malen for note B i det vidare arbeidet.

Statlege rekneskapsstandardar (SRS) (føresegnene punkt 3.4.2 og rundskriv R-114)

Spørsmåla DFØ får om dei statlege rekneskapsstandardane, er meir komplekse enn tidlegare. Dette kan komme av at fleire store verksemder tek i bruk dei statlege rekneskapsstandardane (SRS), og av at kompetansen om dei statlege rekneskapsstandardane er auka i forvaltninga. DFØ har i 2018 blant anna fått spørsmål om inntektsføringa av løyving, utarbeiding og godkjenning av opningsbalanse og balanseføringa av immaterielle egedelar og varige driftsmiddel.

Den standarden det har komme flest spørsmål om, er SRS 10 *Inntekt fra bevilgninger*. Spørsmåla gjeld praktiseringa av prinsippet om motsett samanstilling, irekna fleire spørsmål knytte til korleis dette prinsippet skal praktiserast for verksemder som har betydelege behaldningar eller betydelege forskottsbetalte kostnader. Verksemdene med desse problemstillingane har behov for å periodisere inntektsføringa av løyvinga utover året behaldningane blir skaffa, eller tidspunkt for utbetaling av forskottsbetalte kostnader. DFØ har i slike tilfelle anbefalt den same rekneskapsmessige teknikken

som blir brukt for inntekt frå løyving som blir nytta til å skaffe immaterielle eigedelar og varige driftsmiddel. Etter SRS 10 skal inntekter frå løyvingar resultatførast i takt med at aktivitetane som blir finansierte av løyvinga, blir utførte, det vil seie i same periode som kostnadene kjem til (motsett samanstilling). Inntekt frå løyving som blir brukt til varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar, skal klassifiserast som langsiktig avsetning (immaterielle eigedelar og varige driftsmiddel finansierte av staten) og inntektsførast i takt med avskrivningane av tilhøyrande eigedelar.

I desember 2018 fastsette Finansdepartementet oppdaterte statlege rekneskapsstandardar. I oppdatert SRS 10 er inntektsføringa av løyving forenkla for bruttobudsjetterte verksemdar. Dette er nærmare beskrive i kapittel 5. Forenklinga inneber at problemstillinga beskriven ovanfor ikkje lenger vil vere aktuell når verksemdene tek i bruk den oppdaterte SRS 10.

Bokføring, dokumentasjon og oppbevaring (føresegnene kapittel 4)

DFØ tok i 2018 imot fleire førespurnader relaterte til sikkerheit i økonomisystemet. Ein førespurnad gjaldt forståing av krav omtalte i føresegnene punkt 4.3.6 *Sikkerhet i økonomisystemet*. Denne er ei tolkingsfråsegn, sjå punkt 4.2 Tolkningsuttalelser, II.

Lønn, anskaffingar og inntekter (føresegnene kapittel 5)

Det var i 2018, som året før, få førespurnader relaterte til føresegnene kapittel 5. Eit spørsmål var kva som blir definert som «tilfeldige inntekter». Føresegnene inneheld ikkje nokon definisjon av kva ei tilfeldig inntekt er. Det er likevel eit eige inntektskapittel 5309 kalla tilfeldige inntekter i kontoplanen til staten for statsbudsjettet og statsrekneskapan (rundskriv R-101).

Tilskott, stønader og garantiar (føresegnene kapittel 6-8)

DFØ har i 2018 svart på førespurnader om tilskott. Verksemdene hadde spørsmål som spenner over et breitt spekter av ulike tema.

Nettoføringsordninga for budsjettering og rekneskapsføring av meirverdiavgift i statsforvaltninga (rundskriv R-116)

DFØ fekk få førespurnader om nettoføringsordninga i 2018, men dei som kom, var komplekse og prinsipielle. Det var eksempelvis spørsmål om bokføring av betalt meirverdiavgift og driftskostnader relaterte til personkøyretøy og om bruk av nettoføringsordninga når det gjeld innbetalingar frå EU til finansiering av aktivitetar i prosjekt i regi av Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap.

Miljødirektoratet stiller krav til aktørar som tek imot og behandlar farleg avfall til deponi, om å stille finansiell sikkerheit for kostnader som kan oppstå frå å handtere avfallet eller avslutte deponiet dersom verksemda ikkje kan dekkje dette sjølv, for eksempel på grunn av konkurs. Direktoratet krev at garantisummen må inkludere meirverdiavgift. Miljødirektoratet har teke imot innvendingar frå Norsk Industri fordi dei meiner at ordninga er svært kapitalbindande, og at meirverdiavgift utgjør ein betydeleg del av garantisummen. DFØ har anbefalt Miljødirektoratet å gjennomføre ei utgreiing for å kartleggje ulike løysingsalternativ for å handtere potensiell meirverdiavgift i samband med krav om finansielle garantiar, irekna korleis ordningane blir finansierte. I ei utgreiing kan direktoratet få avklart om staten får ei utilsikta inntekt fordi det blir lagt til meirverdiavgift på berekninga av dei finansielle garantiane. Vi anbefalte òg Miljødirektoratet å kontakte Skatteetaten med omsyn til moglege løysingar for å handtere potensiell meirverdiavgift. I tillegg anbefalte vi at direktoratet tek kontakt med Norsk Industri for å få innspel til utgreiinga og for å diskutere om det er mogleg å samarbeide og få til «fellesløysingar».

Anna: Førespurnader om forsikring av risikoen som staten ber

DFØ svarte i 2018 på fleire førespurnader som handla om forsikring av risikoen som staten ber, og forståing av sjølvassurandørprinsippet i staten. Førespurnadene gjeld både dei generelle vurderingane av om noko er unnateke prinsippet om sjølvassuranse, og meir spesifikke vurderingar av nokon område (for eksempel forsikring av køyretøy) og rekneskapsføring av forsikringsoppgjjer (ikkje krav om reskontro).

Det er ikkje gitt nokon utfyllande føresegner om sjølvassurandørprinsippet, og det er heller ikkje laga noko rettleiingsmateriell frå DFØs side for å hjelpe verksemder i spørsmål om forsikring av risikoen som staten ber. For den generelle forståinga av sjølvassurandørprinsippet i staten er [Finansdepartementets utredning av selvassurandørprinsippet frå 1998](#) brukt som grunnlag. På meir spesifikke spørsmål, som om køyretøy som er leasa, skal forsikrast eller ikkje, er det vist til [Justis- og beredskapsdepartementets prinsipputtalelse](#) om problemstillinga.

4.2 Tolkingsfråsegner og andre viktige fråsegner

Nokon av førespurnadene som DFØ svarte på i 2018, medførte behov for å vurdere nærmare korleis økonomiregelverket skal forståast. Vi gjennomgår her viktige problemstillingar som blei tekne opp, og vurderinga vår av dei. Nokon førespurnader blir publiserte som tolkingsfråsegner på [nettsidene våre](#) eller innarbeidde i rettleiingsmaterialet.

I. Vurdering om ordredokument er arkivverdig materiale

Føresegner om økonomistyring i staten inneheld ikkje eigne krav til oppbevaring/lagring av ordredokument i eit saks- og arkivsystem. Likevel kan somme ordredokument sjåast på som oppbevaringspliktig rekneskapsmateriale eller oppbevaringspliktig anna dokumentasjon, noko som medfører at krava i føresegnene til oppbevaring vil måtte følgjast.

Føresegnene inneheld regulering av korleis og kor lenge rekneskapsmateriale skal oppbevarast, men inneheld ingen eksplisitt definisjon av kva rekneskapsmateriale er, og gir heller ikkje opp nøyaktig kvar oppbevaringa skal skje. Føresegnene punkt 4.4.10 vil likevel gi innhald til omgrepet rekneskapsmateriale. Det følgjer av føresegnene punkt 4.4.10.2 første avsnitt bokstav f) at avtalar som gjeld verksemda, med unntak av avtalar av mindre betydning, er oppbevaringspliktig rekneskapsmateriale. Denne føresegna er identisk med bokføringslova § 13 første ledd nr. 5. Innhaldet i § 13 første ledd nr. 5 er nærmare beskrive i NOU 2002: 20 punkt 11.3.6 og i God bokføringsskikk 6 om oppbevaringsplikt for ordresetlar mv. Ordresetlar, som ein går ut frå er synonyme med bestillingar, vil falle inn under avtalar, da dei er å sjå på som avtalar om levering. I NOU 2002: 20 punkt 11.3.6 går det fram at ordresetlar for levering av dei ordinære varene og tenestene til verksemda normalt vil kunne reknast som uvesentlege og derfor ikkje vil vere oppbevaringspliktig rekneskapsmateriale. Ordrar knytte til større leveringar, som ofte òg blir leverte over et lengre tidsrom, vil etter GBS 6 vere oppbevaringspliktige. Eksempel på slike avtalar kan vere ein avtale om levering av eit skip og avtale om levering av røyrleggjararbeid i eit næringsbygg under oppføring. I og med at føresegnene punkt 4.4.10.2 første avsnitt bokstav f) er identisk med bokføringslova § 13 første ledd nr. 5, vurderer vi det slik at det er nærliggjande å leggje det same meiningsinnhaldet i den statlege føresegna som i reguleringa i bokføringslova.

Føresegnene punkt 4.4.10.2 første avsnitt bokstav d) inneber oppbevaringsplikt dersom ordredokument blir brukte til å dokumentere utøvinga av budsjett disponeringsmyndigheit. Føresegnene inneheld krav til internkontroll i form av transaksjonskontrollar, blant anna i punkt 2.5.2.2 første ledd bokstav a). Det er mogleg at bruk av bestillingar til dette formålet gjer dei oppbevaringspliktige som «øvrig dokumentasjon» etter føresegnene punkt 4.4.10.4.

II. Krav til sikkerheit i økonomisystemet

Føresegnene punkt 4.3.6 gir nokon overordna føringar for kva sikkerheit eit statleg økonomisystem skal ha. Det kjem fram innleiingsvis at «økonomisystemet skal ha et sikkerhetsnivå som er tilpasset virksomhetens aktivitetsnivå og der det tas hensyn til risiko og vesentlighet knyttet til aktiviteten». DFØs vurdering er at dette kravet ikkje skal forståast slik at verksemdar kan la vere å følgje dei andre krava i føresegnene 4.3.6, for eksempel at økonomisystemet skal ha tilgangskontrollar som sikrar funksjonar og data i systemet mot uautorisert endring. Tilpassingar som verksemdene gjer med omsyn til risiko og vesentlegheit, er meint å gjelde i tilfelle der det er behov for ytterlegare sikkerheitstiltak enn dei som kjem fram av føresegnene punkt 4.3.6.

Det er vidare stilt spørsmål om krava i andre avsnitt av føresegnene punkt 4.3.6 òg gjeld for databasane til økonomisystemet:

Økonomisystemet skal ha tilgangskontroller som sikrer systemets funksjoner og data mot uautorisert endring (dataintegritet). Tilgangskontrollene skal være basert på at alle brukere har en personlig identifikasjon som er sikret med passord eller lignende, og det skal kunne tildeles tilgangsrettigheter tilpasset brukernes oppgaver. Systemet skal tilfredsstillere lovmessige krav til beskyttelse mot innsyn i data.

Og det er stilt spørsmål om kravet til at «det skal etableres sikre prosedyrer, herunder logging, knyttet til endring av lagrede data når endringen gjøres uten bruk av applikasjonens normale funksjoner», gjeld logging på databasenivå. For begge desse to spørsmåla har DFØ uttalt at kravet må forståast til å gjelde ved bruk av dei normale funksjonane i økonomisystemet. Viss endringar i databasar blir gjorde utanfor dei normale funksjonane til applikasjonen, blir risikoen for uautorisert endring sett på som høg, og regelverket stiller derfor krav om at verksemda har etablert sikre prosedyrar, irekna logging. Slike prosedyrar bør blant anna

- ta ned risikoen for at det kan skje uautoriserte endringar
- beskrive korleis logging ved endring av lagra data skal gjerast
- beskrive krav til dokumentasjon av slike endringar
- beskrive roller og ansvar for å utføre slike endringar
- beskrive eigarskap, innføring og etterleving

III. Retting av opplysningar i rekneskapen

Til spørsmåla om opplysningar i rekneskapen kan rettast ved å gjere endringane direkte i databasen i økonomisystemet, har DFØ uttalt at føresegnene ikkje avgrensar tilgangen til å rette feil på denne måten. Men på same måten som i omtalen av II ovanfor vil det vere auka risiko for uautoriserte endringar viss feil blir retta utanfor dei normale funksjonane i applikasjonen. Verksemda må etablere prosedyrar for å kompensere for den auka risikoen.

Krava i økonomiregelverket om retting av bokførte opplysningar og andre registrerte opplysningar (føresegnene punkt 4.4.7), sporing (føresegnene punkt 4.4.4) og dokumentasjon av bokførte opplysningar (føresegnene punkt 4.4.5) skal etterlevast uavhengig av om rettinga skjer ved hjelp av dei normale funksjonane i økonomisystemet eller ikkje.

IV. Krav til arbeidsdeling og transaksjonskontrollar ved forvaltning av ikkje-statlege midlar

Etter føresegnene punkt 3.6.5 skal «virksomheter som forvalter ikke-statlige midler i form av [...] fastsette regelverk om budsjett, rekneskapsføring og kontrollordninger innenfor sitt ansvarsområde når slikt regelverk ikke følger av annet lovverk eller andre bestemmelser». Ved utarbeidinga av

retningslinjer for arbeidsdeling ved forvaltning av ikkje-statlege midlar må det derfor vurderast om regelverket (lov, forskrift eller instruksar) som gjeld for forvaltninga av midlane, inneheld krav til kontrollordningar (irekna krav til arbeidsdeling). Dersom regelverket ikkje inneheld slike krav, må verksemda lage eigne rutinar eller prosedyrar for behandlinga av forvaltninga (i førespurnaden knytt til verjemål).

Krava til arbeidsdeling i føresegnene – som følgjer av krava til internkontroll, transaksjonskontrollar, utbetalingar og rutinar for lønn, anskaffingar og inntekter – kan vere eit utgangspunkt for ei slik vurdering, i tillegg til vurdering av risiko i dei ulike aktivitetane knytte til utbetalingane.

V. Skylagring av rekneskapsmateriale

Slik DFØ forstår Arkivverket, er det etter arkivlova § 9 punkt b) ikkje anledning til å føre arkivmateriale ut av landet. Dette kravet omfattar òg materiale i elektronisk form. Arkivlova med tilhøyrande forskrifter avgrensar òg korleis verksemdar kan lagre og oppbevare rekneskapsmateriale (som er oppbevaringspliktig etter økonomiregelverket). Dette inneber at per dags dato er det ikkje anledning til å arkivere/oppbevare rekneskapsmateriale/data som er omtalte i økonomiregelverket og forskrifter til arkivlova, utanfor Noreg. Sånn sett skil krava i økonomiregelverket seg frå krava i bokføringslova, der det er gitt tilgang til å oppbevare rekneskapsmateriale i nokon utvalde land.

Arkivverket har meir utfyllande informasjon om dette på [nettsidene sine](#). Problemstillingane rundt bruken av skytenester er ein del av bakgrunnen for det pågåande Arkivlovutvalet, som skal vurdere og gi anbefaling om regelfestinga av korleis offentlege verksemdar kan bruke skytenester for arkivpliktig materiale. Innstillinga frå utvalet blir levert i mars 2019 og vil kunne påverke om rekneskapsmateriale kan oppbevarast i skyløysingar.

5 Andre tiltak og erfaringar

Nedanfor er ein omtale av erfaringane våre som kan bety noko for vidareutviklinga av økonomiregelverket, korleis verksemdene etterlever regelverket, og DFØs kompetansetilbod.

5.1 Etatsstyring – kartlegging og utvikling av rettleiingsmateriell på nett

DFØ har i 2018 utarbeidd og publisert på nettsidene våre rettleiingsmateriell om intern kontroll og risikostyring i etatsstyringa.

Vi har òg publisert nytt rettleiingsmateriale om mål- og resultatstyring. Dette handlar om kva DFØ og økonomiregelverket legg i mål- og resultatstyring som metode og styringsprinsipp i statleg styring. Lesaren får blant anna eit innblikk i kvifor mål- og resultatstyring er vald som styringsprinsipp, og i likskapar og forskjellar mellom MRS, tillitsbasert styring og New Public Management.

Basert på erfaringa vår frå blant anna SUS-programmet², arbeidet med ASDs rettleiing om IKT-styring og annan brukarkontakt har DFØ sett behov for trekkje opp problemstillingar knytte til myndigheit og ansvarsfordelinga og rollene departementet og verksemda har. Vi har planlagt å utarbeide rettleiingsmateriell om dette temaet i løpet av 2019.

DFØ har i samarbeid med Difi utarbeidd rapportar (eksempelvis styre i forvaltningsorgan i staten) i grensesnittet mellom fagområda styring, utgreiing, organisering og leiing. Gjennom dette arbeidet er det òg adressert tema som myndigheit og ansvarsfordelinga og styringsdialogen mellom departement og verksemd innanfor ulike kontekstar.

I 2018 kartla vi bruken av styringsparameterar i tildelingsbrev for 2016. Kartlegginga inngår som ein del av grunnlaget i arbeidet med rettleiingsmateriale i etats- og verksemdsstyringa, der bruk av styringsinformasjon er eit av fleire tema.

I samband med utviklinga av rettleiingsmateriell har DFØ gjennomført temaspesifikke miniseminar for brukarar (dvs. statlege verksemder og departement), blant anna om mål- og resultatstyring i etatsstyringa. Formålet var å prøve ut budskapar og å etablere arenaer for erfaringsutveksling knytte til kva som er god praksis i tråd med økonomiregelverket.

DFØ har delteke i ei faggruppe for etatsstyring. Vi har bidratt med innlegg baserte på erfaring knytt til utviklinga av årsrapportering og på kva forvaltningslova og økonomiregelverket betyr for utforminga og forvaltninga av tilskottsordningar.

I 2018 kartla DFØ instruksar for 72 statlege verksemder. Vi vurderte instruksane ut frå krava i økonomiregelverket og DFØs rettleiingsmateriale. Kartlegginga inngår som eitt av fleire element i det vidare arbeidet med rettleiingsmateriale. Arbeidet viste blant anna at rollefordelinga mellom departement og verksemd, delegering av myndigheit og tydeleggjering av om partane er uavhengige frå kvarandre (avgrensing i instruksjonsmyndigheita til departementet), i liten grad blir omtalte i instruksane. I tillegg var delar av instruksane i stor grad kopi av krav i økonomiregelverket, ofte utan at krava blir utdjupa ytterlegare eller konkretiserte når det gjeld eigenarten. DFØ jobbar med å utarbeide nytt rettleiingsmateriale om instruks på dfo.no og skal òg revurdere eksisterande rettleiingsmateriell for instruks.

---

² Støtte til utvikling av styringsdialogen, 2015–2017

5.2 Tiltak for betre verksemdsstyring

Over tid har DFØ utvikla både rettleiingsmateriell, kurs og rådgiving knytte til enkeltelement og metodar innanfor verksemdsstyring. Samtidig ser vi at statlege verksemdar spør etter rettleiingsmateriell som viser korleis krava økonomiregelverket stiller til den interne styringa i verksemdene, kan takast hand om samla sett der dei ulike elementa og metodane blir sette i samanheng. Det handlar om å gjere tenestene praksisnære og å gjere verksemdene i stand til å få desse fagområda til å verke godt saman – i praksis.

Førespurnader tyder på at tema som måling og vurdering av resultat, måloppnåing og effektar i tillegg til oppfølging av risiko og internkontroll er sentrale. Styringskonferansen og Evalueringskonferansen belyste desse problemstillingane i 2018. Det blei blant anna lagt vekt på å få til ei god kopling mellom førehandsanalysar, fortløpande oppfølging, effektmåling og evaluering, inkludert det å få god balanse mellom kvantitativ og kvalitativ styringsinformasjon.

Andre erfaringar frå 2018 som relaterer seg til forvaltninga av økonomiregelverket:

- DFØ kartla eit utval verksemdsplanar for 2018 der hensikta var å sjå korleis føresegnene punkta 2.2 og 2.3.1 blir følgde opp. Hensikta var òg å identifisere gode eksempel på korleis mål, krav og føringar i instruks og tildelingsbrev blir operasjonaliserte i verksemdsstyringa. Kartlegginga viser at det er store variasjonar i korleis verksemdene utformar og strukturerer dei årlege planane sine, og at omgrepsbruken varierer mykje. Arbeidet inngår som del av grunnlagsmaterialet i utviklinga av rettleiingsmateriell og kompetansetiltak innanfor verksemdsstyringa.
- Arbeidet med å sjå på identifisering og tilgjengeleggjing av kunnskapsdokument (KUDOS³) gjeld òg Evalueringsportalen.
- På slutten av 2018 blei det gjennomført ei kartlegging av korleis verksemdene bruker systemstøtta i styringa. Hensikta var å få betre innsikt i korleis digitalisering blir brukt i verksemdsstyringa, og å få betre innblikk i kva for element som får vekt i planleggings- og oppfølgingsarbeidet i verksemdsstyringa. Her kom det fram at slike system blir brukte mest aktivt i den tidlege fasen av verksemdsstyringssyklusen og særleg til budsjettering. Kartlegginga kan gi innspel til arbeidet med å identifisere gode eksempel som kan støtte krava i økonomiregelverket til planlegging, gjennomføring og oppfølging.

5.3 Etablering av internrevisjon

Det er så vidt DFØ er kjend med, ikkje etablert fleire internrevisjonar i løpet av 2018. Etter DFØs oversikt er det no totalt 44 internrevisjonar i staten. Flest har etablert modell 1 – Eiga organisatorisk eining med fast tilsette revisorar (17 av 44), mens 14 har valt modell 5 – Full outsourcing. Statistikk frå Statens innkjøpssenter i Difi viser at det har vært relativt låg aktivitet på den statlege fellesavtalen for innkjøp av internrevisjonstenester i løpet av 2018.

DFØ har i samarbeid med IIA Norge og nettverk statleg sektor gjennomført fire nettverksmøte i 2018. Eitt av desse nettverksmøta var i samarbeid med Statens innkjøpssenter i Difi der den statlege fellesavtalen og konsulenthusa på rammeavtalen blei presenterte. DFØ har ikkje brukt samarbeidsavtalen med IIA Norge for å kjøpe kurs i internrevisjon i 2018. I februar 2018 oppretta DFØ ei Facebook-gruppe for statlege internrevisjonar. Dette er ei lukka gruppe for alle som jobbar med internrevisjon i staten. 55 personar frå statlege internrevisjonar er medlemmer i gruppa. Gruppa er meint for sparring, diskusjon, hjelp og erfaringsutveksling. Difi og IIA Norge er òg

---

³ DFØ har, i samarbeid med Nasjonalbiblioteket og DSS, begynt på eit arbeid med å vurdere korleis standardisering, digitalisering, automatisering og tiltak, for eksempel robotisering, maskinlæring, og intelligent søk, gjer det mogleg å forenkle og effektivisere produksjonen, innsamlinga og delinga av kunnskap. Prosjektstart mai 2019, ferdigstilling 2021.

medlem av gruppa. Så langt har ikkje gruppa blitt det samarbeids- og delingsforumet vi håpte på. Det er framleis overvekt av aktivitet frå DFØ og IIA inne på gruppa.

Det har generelt vore få førespurnader om internrevisjon frå statlege verksemder til DFØ i 2018. Dette saman med informasjon om aktiviteten på den statlege fellesavtalen på internrevisjon kan tyde på at dei nye internrevisjonseiningane framleis ikkje har komme ordentleg i gang. DFØ vil saman med IIA Norge og Difi halde fram med samarbeidet i 2019 og forsøkje å få innsikt i årsakene til den låge aktiviteten, slik at vi kan tilby rette tiltak for å auke aktiviteten hos dei statlege internrevisjonane.

5.4 Tiltak for auka bruk av økonomiske data i styringa

I lys av kravet i økonomiregelverket om effektiv ressursbruk har DFØ som del av regelverksforvaltninga gjennomført fleire tiltak. Rapporten [Bruk og nytte av rekneskapsinformasjon i styringa](#) blei publisert i 2018. Rapporten er ei tilstandskartlegging om bruken av periodisert rekneskapsinformasjon i verksemdsstyringa og bruken av rekneskapsinformasjon i etatsstyringa. Hovudintrykket er at det er svært stor variasjon i korleis verksemdene bruker og dreg nytte av periodisert rekneskapsinformasjon i verksemdsstyringa, mens etatsstyrarane i beskjeden grad bruker rekneskapsinformasjon i etatsstyringa.

I regi av «Økt nytte SRS»-prosjektet i DFØ (sjå òg punkt 5.8 om Forenklingar av dei statlege rekneskapsstandardane) har vi gjennomført ei rekkje tiltak for å redusere kostnader og forenkle SRS for verksemdene. DFØ har òg gjennomført ein serie møte og to miniseminar med eit utval store verksemder (som ikkje har innført SRS) og etatsstyrarane deira for å diskutere og dele erfaringar om bruken av økonomiske data i styringa. På bakgrunn av dette er hovudintrykket vårt at desse verksemdene bruker økonomiske data i stor grad i styringa. Fleire ser potensialet for ei sterkare kopling mellom fagleg og økonomisk resultatinformasjon, irekna å skape seg betre grunnlag for å analysere, vurdere og styre ressursbruken. Vidare ser vi at i etatsstyringa bruker departementa rekneskapsdata hovudsakleg til løyvingsskontroll. Fleire departement ønskjer betre innsikt i samanhengen mellom resultatata til verksemdene og ressursbruken.

Ein annan viktig leveranse frå «økt nytte SRS»-prosjektet er eksempelet «Hva koster det?». Eksempelet er utarbeidd for å inspirere verksemder til å få meir nytte av SRS i styringa. Det har vore presentert på DFØs kundeforum og Rekneskapsdagen og er tilgjengeleg på df0.no.

Dette arbeidet vil saman med andre erfaringar og annan dokumentasjon vere med i grunnlaget for DFØs råd til Finansdepartementet om obligatorisk SRS i juni 2019.

5.5 Oppfølging etter evaluering av årsrapportering

I løpet av 2017 blei årsrapporteringa evaluert grundig, jf. rapporten [Status for og utvikling av innholdet i statlige virksomheters årsrapport til departementene](#). I 2018 har vi følgd opp nokon punkt frå dette arbeidet. Det er utarbeidd forslag til endring i regelverket for publiseringa av årsrapport. DFØ har òg undersøkt omtalen av effektiv ressursbruk i årsrapportane for 2017. Vi undersøkte samtidig verknaden av fellesføringa for 2017 som handla om digitalisering og effektivisering. Den førebelse konklusjonen er at det er blitt meir informasjon om ressursbruk i årsrapporten, men framleis manglar det ein del på vurderingar av effektiv ressursbruk. Vi hadde i starten av 2018 eit frukostseminar om erfaringar med årsrapportar for interesserte, og dette tilbudet blir vidareført i 2019.

5.6 Tilskottsforvaltning

Publisering av rettleiingsnotatet [Om forvaltningslovens og økonomiregelverkets krav til utformingen og forvaltningen av statlige tilskuddsordningar](#)

Som DFØ omtalte i regelverksrapporten frå i fjor, arbeidde vi i 2016 og 2017, med hjelp frå Lovavdelinga i Justis- og beredskapsdepartementet (JD), med eit rettleiingsnotat om dei sentrale krava som forvaltningslova og økonomiregelverket stiller til utforminga av regelverk for statlege tilskottsordningar og forvaltninga av ordningane. Rettleiingsnotatet blei gjort tilgjengeleg på dfo.no i mars 2018, og vi heldt eit frukostseminar i samband med publiseringa.

Rettleiingsnotatet ser blant anna nærmare på når eit tilskottsregelverk er ei forskrift, og når godkjenninga av eller avslaget på ein tilskottssøknad er eit enkeltvedtak. Som resultat av arbeidet med rettleiingsnotatet har det meldt seg behov for å gjere visse endringar i føresegnene. Først og fremst gjeld det i punkt 6.2.1.2 *Regelverk* og punkt 6.3.3 *Tilskuddsbrev*, men det er òg behov for andre endringar i blant anna krava til utforming av hovudelement i ei tilskottsordning. Arbeidet med rettleiingsnotatet og dei faglege bodskapane som blir presenterte, blir brukt som grunnlag for å endre i føresegnene kapittel 6 og 7 om forvaltning av tilskotts- og stønadsordningar i 2019.

Publisering av rettleiingsteksten «Gjelder reglene om offentlig støtte for tilskudd?»

Reglane i EØS-avtalen om offentlig støtte set grenser for moglegheitene offentlege støttegivarar har til å gi støtte til føretak. DFØ har i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet laga ein kort rettleiingstekst om forholdet mellom offentlig støtte og tilskott. Teksten *Gjelder reglene for offentlig støtte for tilskudd?* blei publisert på DFØs nettsider i desember 2018.

Utgreiing av digitale fellesløysingar for tilskott

På oppdrag frå Finansdepartementet greidde DFØ ut om moglegheitene for digitale fellesløysingar på tilskottsområdet. Vi vurderte fleire moglege løysingar og kom med forslag til vidare arbeid. Etter ei samla vurdering anbefalte DFØ at det først og fremst blir gjennomført eit prosjekt for å etablere eit tilskottsregister. Eit register vil kunne tilby ein solid og framtidsretta digital infrastruktur og kan blant anna innehalde informasjon om kva statlege tilskottsordningar og enkelttilskott som finst, kor mykje som er utbetalt, og til kven tilskott er utbetalt. Som del av eit pilotprosjekt bør det arbeidast med å forenkle og harmonisere på tvers av statlege tilskottsordningar, noko som på sikt vil kunne ha betydning for krava i økonomiregelverket. Vi anbefalte at behova og moglegheitene knytte til eit digitalt behandlingssystem for søknader blir undersøkte nærmare.

5.7 Oppdatering av standard kontoplan for statlege verksemdar

Standard kontoplan for statlege verksemdar (som er eit vedlegg til Finansdepartementets rundskriv R-102 *Standard kontoplan for statlige virksomheter*) er oppdatert og gjeld frå 1. januar 2019. Det er gjort større endringar i kontogruppe 67 *Kjøp av konsulenttenester og andre fremmede tenester*. Formålet med endringane i kontogruppe 67 er å gjere skiljet mellom kjøp av konsulenttenester og andre framande tenester tydelegare. Endringane i kontogruppe 67 var på høyring i 2018, og høyringsinstansane slutta seg i stor grad til forslaget. Det er gjort endringar i kontoinndelinga for å gi meir spesifisert informasjon. Konto 670–673 gjeld kjøp av konsulenttenester, mens konto 674–679 gjeld for kjøp av framande tenester.

Det er òg utarbeidd ein definisjon av omgrepet konsulent:

Ein konsulent er ein ekstern (fysisk eller juridisk) person med spesialkompetanse som verksemda for ein tidsavgrensa periode engasjerer for å utføre ei konkret definert oppgåve.

Det er i tillegg gjort mindre endringar i standard kontoplan, basert på innspel frå statlege verksemdar og erfaringar med forvaltninga av standard kontoplan.

5.8 Forenklingar av dei statlege rekneskapsstandardane (SRS)

Med bakgrunn i tildelingsbrevet i 2017 kom DFØ med forslag til forenklingar i dei statlege rekneskapsstandardane i 2018. Forslaga blei sende til Finansdepartementet i februar 2018 og var ute på høyring frå 1. juli til 1. oktober. Oppdaterte statlege rekneskapsstandardar blei fastsette i desember 2018 og gjeld frå januar 2019. To av standardane gjeld frå rekneskapsåret 2020, men det blir oppfordra til tidlegare bruk (SRS 1 *Presentasjon av virksomhetsregnskapet* og SRS 10 *Inntekt frå bevilgninger, tilskudd og overføringer, samt overføringer til og fra staten*).

Dei oppdaterte standardane inneheld forenklingar som bidreg til færre krav til skjønnsvurderingar og færre bokføringstransaksjonar. Formålet er at standardane skal vere enklare å forstå og rekneskapsføringa etter SRS mindre ressurskrevjande. Endringa og gjeldande standardar er tilgjengelege på [nettsidene våre](#).

5.9 Forslag til regulering av mellomverande med statskassen og utlegg og utgiftsdeling

DFØ fekk i 2016 i oppdrag å kartleggje og systematisere kva som inngår i det rekneskapsmessige mellomverande mellom staten og verksemdene. Vidare vurderte DFØ i 2017 regelverket vi har i dag, og kom med forslag til endringar på området. Finansdepartementets forslag til endringar var på høyring seinhausten 2017. Med bakgrunn i dette har DFØ i 2018 levert eit notat med forslag til tydeleggjering og normering av regelverket knytt til mellomverande med statskassen. Dette gjeld blant anna handteringa av forskottsbetalningar, avsetningar til påkommen pensjonspremie og differansar i rekneskapen som blir avklarte i påfølgjande rekneskapsperiode.

Arbeidet med rekneskapsmessig handtering av utlegg og utgiftsdeling blei òg påbegynt i samband med høyringa av mellomverande med statskassen. DFØ har i 2018 levert to notat, det første om regulering av utlegg og utgiftsdeling, det andre om tilbakebetaling av slike postar (refusjonar).»

Forslag til endringar i regulering av mellomverande og i utlegg og utgiftsdeling er planlagde å skulle fastsetjast i løpet av 2019.

5.10 Innrapportert informasjon om bruk av rekneskapsprinsipp

I samband med årsavsluttinga innhentar DFØ årleg informasjon frå departementa om kva rekneskapsprinsipp underliggjande verksemdar bruker når dei utarbeider verksemdsrekneskapen.

Frå tabellen under kan vi sjå at dei fleste statlege verksemdene bruker kontantprinsippet slik det går fram av økonomiregelverket, når dei utarbeider verksemdsrekneskapen. Blant verksemdene som fører verksemdsrekneskapen etter periodiseringsprinsippet i tråd med dei statlege rekneskapsstandardane (SRS), finn vi blant anna 1 departement, 2 forvaltningsbedrifter, 23 bruttobudsjetterte verksemdar og 36 nettobudsjetterte verksemdar. I kategorien «Anna» finn vi forvaltar av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsverksemda (SDØE), som har fått innvilga unntak frå økonomiregelverket til å føre verksemdsrekneskapen for SDØE etter andre prinsipp enn kontantprinsippet og periodiseringsprinsippet i samsvar med dei statlege rekneskapsstandardane (SRS).

Tabell 3: Innrapporterte rekneskapsprinsipp for rekneskapsåra 2014 til 2018

Rekneskapsprinsipp ved utarbeiding av verksemdsrekneskapen	Tal på verksemder				
	2018	2017	2016	2015	2014
Kontantprinsippet slik det går fram av økonomiregelverket	128	125	140	144	143
Periodiseringsprinsippet i samsvar med dei statlege rekneskapsstandardane (SRS)	62	62	62	65	67
Anna	1	1	2	9	10
Sum	191	188	204	218	220

5.11 Vidareutvikling av publiseringsløysinga Statsregnskapet.no

Finansdepartementets mål om «mer data bedre tilgjengelig for flere brukere» er forsøkt oppnådd ved lanseringa av publiseringsløysinga til statsrekneskapen i 2017 (Statsregnskapet.no). Formålet med Statsregnskapet.no er at det skal vere eit tidsriktig og informativt verktøy som skal vere lett tilgjengeleg for publikum, pressa, academia og tilsette i forvaltninga.

Hausten 2018 blei funksjonaliteten for å samanlikne på tvers mellom verksemder forbetra i publiseringsløysinga. Funksjonaliteten med samanlikningar kan brukast til benchmarking innanfor fleire nøkkelområde, for eksempel lønn per årsverk, husleige mv. Vidare blei tal frå nettobudsjetterte verksemder lagde inn i løysinga frå 2018, jf. punkt 5.12 nedanfor.

Talet på brukarar har i 2018 lege på rundt 1000 kvar månad med ein topp før statsbudsjettet blei lagt fram. Statsregnskapet.no blir brukt aktivt av pressa òg. DFØ har fått spørsmål som viser at journalistar har vore inne i løysinga og søkt fram økonomisk informasjon før artiklar kjem på trykk i aviser og tidsskrifter.

DFØ har hausten 2018 arbeidd vidare med ei mogleg ytterlegare utviding av publiseringsløysinga.

5.12 Rapportering for nettobudsjetterte verksemder til DFØ

Frå 2018 skal alle nettobudsjetterte verksemder sende inn resultat- og balanserapportering som tilleggsinformasjon til statsrekneskapen. Det er i dag 37 verksemder som rapporterer fast til DFØ. Mottaks- og rekneskapssystemet for statsrekneskapen i DFØ er endra slik at den nye rapporteringa kjem med. I arbeidet med rapporteringa er det blant anna avdekt behov for betre kontroll med bruken av standard kontoplan og handteringa av bankavstemming. Spesielt for bankavstemming er det lagt stor vekt på å formidle krava ut til verksemder dette vedkjem. DFØ vil i 2019 jobbe vidare med å auke kvaliteten på rapporteringa av rekneskapsinformasjonen.

Statsregnskapet.no blei utvida i 2018 slik at tilleggsinformasjonen frå nettobudsjetterte verksemder blir vist i publiseringsløysinga. I den oppdaterte versjonen av Statsregnskapet.no er det lagt vekt på at det skal vere eit tydeleg skilje mellom kva som inngår i statsrekneskapen, og kva som er tilleggsinformasjon.

5.13 Om Riksrevisjonens årlege revisjon og kontroll – for budsjettåret 2017

Riksrevisjonen er Stortingets kontrollorgan og reviderer statlege verksemder og departement. Gjennom revisjonane undersøker Riksrevisjonen korleis statlege midlar blir brukte, rapporterer om eventuelle brott på Stortingets vedtak og føresetnader for bruken og anbefaler endringar som bør setjast i verk. Riksrevisjonens årlege rapport – Dokument 1 – blir send over til Stortinget kvar haust.

Under omtaler vi enkelte merknader og funn i Riksrevisjonens rapport for budsjettåret 2017 som er relevante for forvaltninga av økonomiregelverket.

Eit av Riksrevisjonens hovudfunn for budsjettåret 2017 er at rekneskapane i hovudsak er korrekt avlagde i tråd med dei valde rekneskapsprinsippa. Riksrevisjonen avdekte berre vesentlege feil i 5⁴ av 217 rekneskapar. For budsjettåret 2016 var det 17 rekneskapar som fekk vesentlege merknader. DFØ har registrert at det dei siste åra har vore ei positiv utvikling og nedgang i talet på verksemder med vesentlege feil i rekneskapane.

Eit anna hovudfunn er at det er svakheiter ved informasjonssikkerheita i statlege verksemder. Personopplysningslova tok til å gjelde 20. juli 2018 og innlemmar personvernforordninga frå EU. Regelverket medfører nye plikter for alle verksemder som behandlar personopplysningar. Riksrevisjonen skriv det er høg risiko for at statlege verksemder som har hatt vesentlege svakheiter i informasjonssikkerheita, ikkje vil etterleve krava i den nye personopplysningslova. Riksrevisjonen gjorde i 2017 fleire revisjonar og fann at mange statlege verksemder har vesentlege svakheiter i informasjonssikkerheita, ofte med manglar i grunnleggjande sikkerheitstiltak som tilgangsstyring og overvaking av eigne system. Funna om informasjonssikkerheit i Arbeids- og velferdsetaten, Arbeidstilsynet, Direktoratet for økonomistyring, Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, Statens kartverk og innan universitets- og høgskolesektoren er utdjupa i Riksrevisjonens rapport.

Under står dei andre temaa relaterte til økonomireglementet som er omtalte i rapporten.

Rekneskapsrapportering

Riksrevisjonen påpeiker at det er viktig at dei statlege rekneskapsstandardane (SRS) så langt som mogleg byggjer på anerkjende prinsipp for periodiserte rekneskapar. Riksrevisjonen skriv at i 2017 var det ein svak auke i talet på verksemder som avla periodisert rekneskap etter SRS, samanlikna med i 2016. På grunn av omorganiseringar i staten blir ikkje denne auken spegla i tabell 3 i denne rapporten.

Gjennom rolla som ekstern revisor har Riksrevisjonen observert at innføringa av SRS kan vere krevjande, og at verksemdene som tek i bruk SRS, kan oppleve at kostnaden overstig nytta i startfasen. Samtidig vurderer Riksrevisjonens det slik at fleire og fleire verksemder og departement utviklar gode kompetansmiljø på SRS og dermed opplever auka nytte i økonomi- og etatsstyringa. Dei siste åra er SRS-ane forenkla, noko som kan bidra til å redusere kostnadene ved implementering og dermed få fleire verksemder til å bruke SRS for sin verksemdsrekneskap.

Nettoføringsordning for budsjettering og rekneskapsføring av meirverdiavgift i statsforvaltninga

Riksrevisjonen påpeiker at Forsvaret har brote Finansdepartementets rundskriv R-116 *Nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltninga*. Dette er lagt til grunn i Riksrevisjonens konklusjon om at det ikkje er mogleg å bekrefte rekneskapslinja skyldige offentlege avgifter (i Forsvarets rekneskap).

---

⁴ Det er gitt revisjonsmelding med atterhald til fem statlege verksemder. Atterhald vil seie at Riksrevisjonen påpeiker konkrete vesentlege feil i rekneskapane.

Internkontroll

Riksrevisjonen har i rapporten påpeikt manglar når det gjeld internkontroll. Eit eksempel er Skatteetaten der Riksrevisjonen skriv at basert på revisjonen av årsrekneskapen og kontroll-handlingar funne nødvendige etter ISSAI 4000-serien, er det avdekt brott på reglement for økonomistyring i staten § 14 Internkontroll og føresegnene punkt 2.5.1. Vidare er det brott på reglementet § 14 f som stiller krav om at alle verksemder skal etablere system og rutinar som har innebygd internkontroll for å sikre at økonomistyringa er organisert på ein forsvarleg måte og blir utført i samsvar med gjeldande lover og reglar, jf. føresegnene punkt 4.3.6 tredje ledd, som stiller krav til intern kontroll knytt til å endre på lagra data utan å bruke dei normale funksjonane til applikasjonane.

Etats- og verksemdsstyring

Riksrevisjonen har fleire kommentarar når det gjeld manglar knytte til etats- og verksemdsstyringa, blant anna til måloppnåing, prioritering og effektiv drift. Dei skriv blant anna

- at Norsk filminstitutt (NFI) verksemdsstyring framleis har store manglar. NFI manglar tydelege prioriteringar og mål for verksemda, eit system for å måle resultat og ressursbruk, eit velfungerande risikostyringssystem, tilstrekkeleg styringsinformasjon og god internkontroll. Tilskottsforvaltninga i NFI er lite effektiv og er svak når det gjeld innretting, sporing og habilitet. Kulturdepartementet legg i oppfølginga si for lite vekt på at NFI skal ha god intern styring og effektiv ressursbruk.
- at Kulturdepartementet ikkje har sørgt for at det i større grad får relevant informasjon frå Norges idrettsforbund, slik at dei kan vurdere om viktige idrettspolitiske mål (og andre mål) blir nådde.
- at Samferdselsdepartementet ikkje har følgd opp at Kystverket har etablert eit godt nok system for å måle og følge opp resultat av verksemda. Kystverket har, med unntak for lostenesta, i liten grad utvikla styringsinformasjon som kan belyse om drifta er effektiv. Etaten har heller ikkje etablert ei samordna og effektiv styring på område der fleire einingar deler ansvaret.

Tilskotts- og stønadsforvaltning

Riksrevisjonen har fleire kommentarar til tilskottsforvaltninga. Eksempelvis reviderte dei Sametingsrådets tilskottsforvaltning for budsjettåret 2017. Riksrevisjonens kontroll viser at det er svakheiter ved korleis Sametingsrådet har utforma og forvaltar tilskottsordningane, og dei konkluderer med at ordningane ikkje er innretta på ein slik måte at det blir teke omsyn til Sametingets mål gjennom heile tilskottsforvaltninga.

Riksrevisjonen meiner òg det er kritikkverdig at Helsedirektoratet i om lag halvparten av dei tilskottstildelingane som er undersøkte, ikkje har dokumentert ei vurdering av om målet med det enkelte tilskottet er nådd. Vidare meiner dei at det er kritikkverdig at Helsedirektoratet ikkje har innhenta rekneskapsutskrifter frå dei fleste av dei undersøkte tilskottsmottakarane.

Sikkerheit i økonomisystema

Riksrevisjonen skriv at sikkerheitsnivået i økonomisystemet skal vere tilpassa aktivitetane til verksemdene, og at det skal takast omsyn til risikoen til aktiviteten og kor vesentleg aktiviteten er⁵. Riksrevisjonen finn det sterkt kritikkverdig at Kunnskapsdepartementet ikkje har passa på det overordna ansvaret sitt for å sikre at økonomisystema i UH-sektoren tilfredsstillar krava til informasjonssikkerheit i gjeldande regelverk og anbefalte standardar, sjølv om fleire av forholda òg blei påpeikte i Dokument 1 (2016–2017).

---

⁵ Jf. føresegner om økonomistyring i staten, punkt 4.3.6

6. Prioriteringar for regelverksforvaltninga i 2019

Endringar i økonomiregelverket

DFØ har overfor Finansdepartementet foreslått endringar i økonomiregelverket på fleire område. Endringsforslaga blir lagde fram for departementa for kommentarar våren 2019.

DFØ ser at det vil vere behov for å få på plass meir utfyllande forklaringar på korleis nokon av dei nye krava og endringane skal forståast, eit eksempel er endringar når det gjeld transaksjonskontrollar. Fleire av endringane vil krevje at rettleiingsmateriellet vårt blir vidareutvikla og oppdatert. Dette vil vere både eit kompetansehevande tiltak og gi støtte til departement og verksemder som skal rette seg etter endringane som blir gjorde.

Rettleiingsmaterieell statleg styring

DFØ arbeider aktivt med å vidareutvikle rettleiingsmateriellet vårt tilknytt etats- og verksemdsstyringa, irekna mål- og resultatstyring. Ei viktig prioritering i 2019 er å lage rettleiingsmaterieell som er innretta mot sentrale brukaroppgåver innanfor etatsstyring og verksemdsstyring. Vi planlegg òg å arbeide med nye tema der vi vil prioritere rettleiingsmaterieell om den langsiktige styringa (strategi).

Auke nytte og redusere kostnader ved bruk av dei statlege rekneskapsstandardane (SRS)

DFØ har over fleire år arbeidd med å betre kompetansetilbodet rundt dei statlege rekneskapsstandardane for å gjere det enklare å ta dei i bruk (sjå del 5.4) og for å oppnå betre nytte i styringa. I samsvar med tildelingsbrevet for 2019 skal DFØ blant anna stille saman råd og erfaringar for å vurdere den obligatoriske standardiseringa på ny. I tillegg vil DFØ oppdatere det generelle rettleiingsmateriellet slik at det samsvarer med oppdaterte SRS frå desember 2018. Vi vil òg utarbeide eit rettleiingsnotat med erfaringar og råd om budsjettering og budsjettoppfølgning som del av økonomi- og verksemdsstyringa for bruttobudsjetterte verksemder som fører periodisert rekneskap etter SRS.

Vedlegg A. Oversikt over unntakssøknader behandla i 2018

Dep.	Verksemd	Tema	Status	Regelverk (føresegner)	Varigheit	Sak-snr.
OED	Petoro AS	(a) årsrapport (b) standard kontoplan (c) SRS (d) organisering av økonomioppgåver	Fire unntak innvilga	(a) Punkt 2.3.3 (b) Rundskriv R-114 (c) Rundskriv R-102 (d) punkt 4.5	(a) varig (b) varig (c) varig (d) varig	13/217
NFD	Havforsknings-instituttet	Konsernkonto-ordning	Ikkje behov	Punkt 3.6.3	Ikkje behov for unntak	12/102
KD	Senter for internasjonalisering av utdanning	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	12/1378
SD	Statens vegvesen	Standard kontoplan	To unntak innvilga	Rundskriv R-102	Rekneskapsåra 2017 til 2020	16/705
HOD	Helfo	Konsernkonto-ordning	Ikkje behov		Ikkje behov for unntak	18/47
NFD	Sjøfartsdirektoratet	Årsrekneskap	Innvilga	Punkt 3.4.3.2	Rekneskapsåra 2017 til 2021	18/55
JD	Politidirektoratet	Bruk av kredittkort med bedriftsansvar	Innvilga	Rundskriv R-105	31.12.2023	11/873
KD	Høgskolen på Vestlandet	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	18/313
LMD	Veterinærinstituttet	Standard kontoplan	Avslått	Rundskriv R-102	Avslått	18/333
LMD	Norsk institutt for bioøkonomi	Standard kontoplan	Avslått	Rundskriv R-102	Avslått	18/333
NFD	Eksportkreditt Norge AS	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.3.2	31.12.2023	12/881
KD	Universitetet i Agder	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkta 3.7.1 og 3.7.3.2	31.12.2023	11/533
KD	Universitetet i Agder	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	18/410
KD	Høgskolen i Innlandet	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	18/473
KD	OsloMet	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	18/427
KLD	Meteorologisk institutt	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	18/511
KD	Høgskolen i Østfold	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	16/236
KD	Universiteta i Bergen og Oslo	Standard kontoplan	To unntak innvilga	Rundskriv R-102, punkt 5	Rekneskapsåra 2018 til 2022	18/491
KD	Nord universitet	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.3.2	31.12.2019	18/532
KMD	Statens kartverk	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2021	12/878
KD	Universitetet i Stavanger	Konsernkonto-ordning	Innvilga	Punkt 3.7.1	31.12.2023	18/512
KMD	Husbanken	Bokføring	Innvilga	Punkta 4.4.2, 3.3.2 og 4.4.3 e)	Rekneskaps-året 2018	18/502

Vedlegg B. Saksbehandlingstid

I 2018 var saksbehandlingstida på unntakssøknadene om lag 32 dagar i gjennomsnitt, og saksbehandlingstida på førespurnader var om lag 30 kalenderdagar. Figur 2 viser korleis saksbehandlingstida for unntakssøknader og førespurnader har arta seg frå 2006 til 2018.

Figur 2: Gjennomsnittleg tal på dagar saksbehandlinga tok for unntakssøknader og førespurnader i perioden mellom 2006 og 2018

